

УПОВНОВАЖЕНИЙ

Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298-70-33

_____. 20__ № _____

на № 26092/0/9-21 від 09.09.2021

Виконувачу обов'язків
Голови Вищої ради правосуддя

Віктору ГРИЩУКУ

Шановний Вікторе Климовичу!

За результатами опрацювання питань, порушених у Щорічній доповіді Вищої ради правосуддя за 2020 рік «Про стан забезпечення незалежності суддів в Україні», повідомляю.

Незавершеність реформування у сфері правосуддя та удосконалення законодавства щодо судоустрою та статусу суддів, неналежне фінансування судової гілки влади, про які йдеться у Щорічній доповіді Вищої ради правосуддя за 2020 рік, істотно впливає на можливість забезпечення додержання права на доступ до правосуддя, що підтверджено в ході здійснення парламентського контролю.

За результатами моніторингу додержання процесуальних прав під час судового провадження встановлено, що велика кількість вакансій суддівських посад призводить до того, що справи у судах призначаються через значні проміжки часу, а внаслідок надмірної завантаженості суддів провадження здійснюються тривалий час.

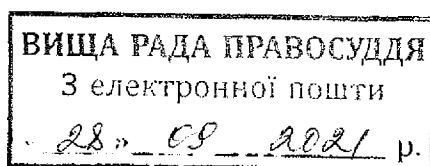
У щорічній доповіді Уповноваженого про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні у 2020 році зазначено, що без вирішення питання про наповнення судів суддівськими кадрами неможливо подолати негативну практику порушення права на судовий розгляд справи упродовж розумного строку.

Зауважу, що законодавцем упродовж 2020 року здійснювалися спроби врегулювання окремих питань, що стали наслідком відсутності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

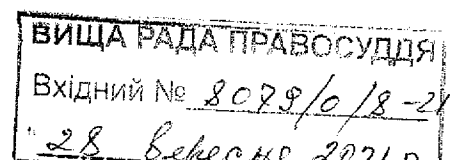
Так, головною ідеєю законопроектів «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких Законів України щодо

UIB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№11366.2/9902/1/21/21/27.1 від 27.09.2021
КЕП: Демісова Л. Л. 27.09.2021 12:43
5FBV77F7B650371D0400000AF67000081E00000

СГБ

заповнення вакантних посад суддів місцевих судів» (реєстр. № 4055 від 04.09.2020) та «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та Закону України «Про Вищу раду правосуддя» щодо завершення конкурсних процедур на зайняття посад суддів місцевих судів» (реєстр. № 4229 від 19.10.2020) була тимчасова передача повноважень Вищої кваліфікаційної комісії суддів України до Вищої ради правосуддя з метою звершення конкурсу на посади суддів, проведення якого було розпочато Вищою кваліфікаційною комісією суддів України до припинення повноважень у зв'язку з прийняттям Верховною Радою України Закону України від 16 жовтня 2019 року № 193-IX «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування». Зазначені проекти законів мною підтримувалися, про що відповідними листами було поінформовано Голову Комітету Верховної Ради України з правової політики.

Крім того, загалом підтримуючи концепцію проекту закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності Верховного Суду та органів суддівського врядування» (реєстр. № 3711 від 22.06.2020) мною також було підтримано проект закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо відновлення роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України» (реєстр. № 3711-д від 29.01.2021), оскільки від відновлення роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України залежить стан кадрового наповнення судьями судів, що у свою чергу має безпосередній вплив на стан додержання розумних строків розгляду справ у судах.

Існуючі проблеми кадрового забезпечення як суддівського корпусу, так і працівників судів, а також неналежне фінансування судової системи призводять й до обмеження гарантій доступу громадян до правосуддя та порушення конституційного права на судовий захист.

Численні звернення громадян на недотримання процесуальних прав через ненадсилання судами судових рішень та інших процесуальних документів спонукали для вжиття мною заходів реагування, оскільки і Державна судова адміністрація, й Вища рада правосуддя підтвердили, що це стало результатом недофінансування судової системи.

У квітні 2021 році мною було надіслано листи Прем'єр-міністру України Шмигалю Д.А. та профільним комітетам Верховної Ради України з проханням вирішити на законодавчому рівні питання належного фінансового забезпечення здійснення правосуддя місцевими та апеляційними судами.

З метою вирішення зазначеної проблеми Верховна Рада України розглянула законопроект «Про Державний бюджет України на 2021 рік» (реєстр. № 5304 від 25.03.2021), яким збільшено по загальному фонду держбюджету видатки Державній судовій адміністрації України за бюджетною програмою «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№11366.2/9902/1/21/21/27.1 від 27.09.2021
КЕП: Денісова Л. Л. 27.09.2021 12:43
5FB77F7B650371D04000000AF67000081E00000

функціонування органів і установ системи правосуддя» на 600 млн грн за рахунок зменшення на таку саму суму обсягу фінансування Міністерства молоді та спорту за бюджетною програмою «Підготовка і участь національних збірних команд в Паралімпійських і Дефлімпійських іграх». До другого читання законопроекту було враховано поправки, за якими фінансування цієї бюджетної програми збільшено ще на 142,1 млн грн за рахунок зменшення фінансування Вищого антикорупційного суду на 135 млн грн і Вищого суду з питань інтелектуальної власності, а 17.06.2021 прийнято закон.

Поділяю позицію, що стале забезпечення фінансування судів є однією з конституційних гарантій реалізації прав і свобод громадян, їхнього судового захисту.

Мною підтримується необхідність приведення норм Кримінального кодексу України у відповідність до Конституції України та Рішення Конституційного Суду України від 11 червня 2020 року № 7-р/2020.

Відтак, у межах здійснення парламентського контролю за додержанням процесуальних прав було опрацьовано законопроекти (реєстр. № 3500 від 18.05.2020, № 3500-1 від 02.06.2020, № 3500-2 від 03.06.2020 та № 3500-3 від 04.06.2020), що спрямовані на вирішення цього питання. До Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності надіслано позиції Уповноваженого із висновками щодо підтримки законопроектів із відповідними застереженнями.

Крім того, з огляду на те, що уповноваженими особами застосовуються різні критерії оцінки наявності підстав для внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань за заявами і повідомленнями, зокрема й суддів, про кримінальні правопорушення мною у щорічній доповіді запропоновано Кабінету Міністрів України розробити і подати на розгляд Верховної Ради України проект закону про внесення доповнень до статті 214 Кримінального процесуального кодексу України щодо визначення критеріїв прийнятності заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення.

Вітаючи ухвалення Верховною Радою України Закону України № 1629-IX від 13 липня 2021 року «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо відновлення роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України», сподіваюся на якнайшвидше формування складу та відновлення роботи наведеної комісії, а також на поповнення рядів суддів висококваліфікованими суддями.

З повагою
Уповноважений

Людмила ДЕНІСОВА

УВ
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№11366.2/9902/1/21/21/27.1 від 27.09.2021
КЕП: Денісова Л. Л. 27.09.2021 12:43
5FB77F7B650371D0400000AF6700081E0000